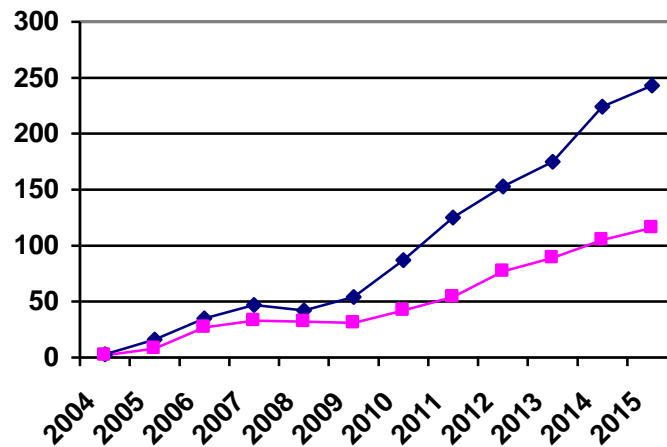

Middelste Bonte Spechten breiden zich verder uit in Twente

De opmars van de Middelste Bonte Specht in Twente zet nog steeds door en het aantal territoria in 2015 heeft alle voorgaande records weer gebroken. Na een stijging van de aantallen Middelste Bonte Spechten in Twente gedurende de periode 2004-2007 was de groei wat afgevlakt. Het leek er op dat alle geschikte gebieden bezet waren. Maar vanaf 2010 is deze specht ineens goed doorgebroken en is het aantal territoria jaarlijks verder toegenomen. Dit jaar zijn er in Twente inmiddels 242 territoria vastgesteld, hetgeen een toename van 17 territoria in 1 jaar betekent. Wel is de groei minder spectaculair dan in voorgaande jaren. De groei in Telgebied Losser bedroeg dit jaar 11 territoria van 105 naar 116 en in overig Twente was er een toename van 6 territoria van 120 naar 126.

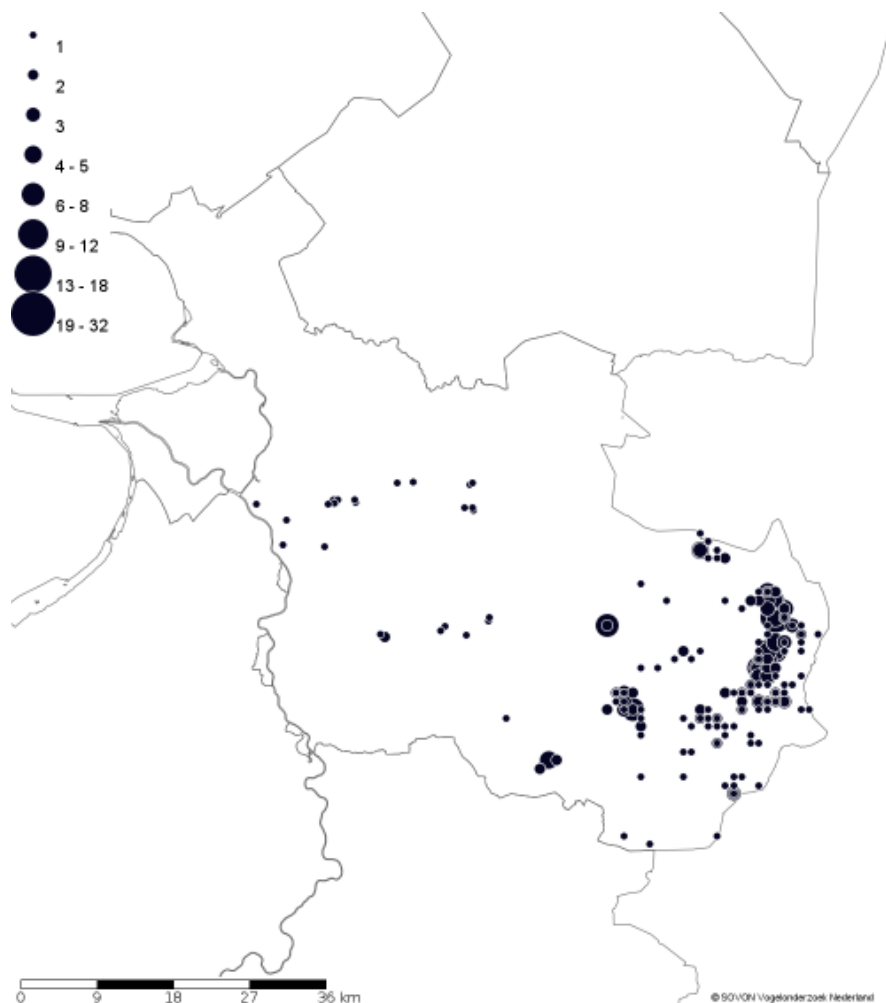
Ontwikkeling van de populatie Middelste Bonte Spechten in Twente (blauw) en Losser (rood) 2004-2015

Ook dit jaar zijn alle geschikte gebieden op een rij gezet en aangeboden aan de Twentse tellers. Op deze manier is het gelukt om voor de meeste bossen een teller te vinden. Aangezien Twente veel in potentie geschikte mibo-bossen kent, is het een ongekend fenomeen dat elk jaar weer tientallen tellers zich aanbieden om op zoek te gaan naar deze spechtensoort.

Middelste Bonte Specht, foto Sytze Wouda

Begin 2011 is de nieuwe Handleiding SOVON Broedvogelonderzoek verschenen en zijn de criteria voor het vaststellen van een territorium van de Middelste Bonte Specht enigszins aangepast. In plaats van twee waarnemingen, waarvan één tussen de datumgrenzen 1 maart en 20 juni moest liggen, volstaat nu één waarneming van een vocale vogel of van een paar tussen deze datumgrenzen. Van de tweede mogelijkheid om niet-vocale solitaire vogels na twee waarnemingen binnen de datumgrenzen van 15 april tot 20 juni een territorium toe te kennen is in de praktijk niet of nauwelijks gebruik gemaakt. Wel is het wat tijdsduur betreft een stuk gemakkelijker geworden. Door een goede dag met zon en weinig wind in midden maart te kiezen, is het mogelijk de spechten binnen een bosgebied in één keer binnen te halen, zodat er tijd overblijft om nog meer bossen uit te kammen.

Verspreiding van de Middelste Bonte Specht in Overijssel 2011 t/m 2013 (Sovon)

Zoals te zien is op het kaartje zijn de meeste territoria te vinden in het oostelijk deel van Twente. Vooral in de bossen van Losser, op Singraven in Dinkelland/Losser, bij Vasse, Almelo, Hengelo, Enschede, Twickel bij Delden en de landgoederen bij Markelo/Diepenheim zijn de meeste Middelste Bonte Spechten te vinden.

De populatie in Losser is vanaf het begin gevolgd door van de gehele gemeente een Z-telgebied te maken met een vaste jaarlijkse aanpak, waarbij alle bossen in Losser in een gebied van 100 km² worden bezocht. Het Losserse aandeel van de Twentse mibo-populatie is rond de 50 % met dit jaar 116 territoria. Opmerkelijk is dat er niet alleen een verdere verdichting in de beste Mibo-gebieden was, maar dat er ook uitstroom werd waargenomen naar natte bossen op de rand van vochtige heide in berkenbos. Dode berken waren al bekend als broedboom, maar dat waren dan berken die in eikenbossen stonden. Ook zijn er in Telgebied Losser enkele

locaties gevonden in kleine plukjes loofbos te midden van naaldbout, zoals in het Lutterzand en in de Zandbergen.

De hoogste dichtheden werden behaald op Egberia in de Hooge Lutte langs de Alleeweg met 12 terr./100 ha landschap. Dit was in 2004 dan ook het brongebied van waaruit de explosieve groei van de Middelste Bonte Specht heeft plaats gevonden. Ook hoge dichtheden werden er vastgesteld bij de Eilandjes-Scholtenhaer in Losser met 9 terr./100 ha en op Singraven Dinkelland en op de Paaschberg op de Hooge Lutte in Losser met 7 terr./100 ha.

Alle waarnemers (en dat zijn er enkele tientallen) dank ik zeer hartelijk voor hun inzet. Het onderzoek vraagt om vele bezoeken aan de bosgebieden en een zeer zorgvuldige werkwijze om uiteindelijk een weloverwogen territoriumbepaling te kunnen doen. Vooral solitaire paren kunnen soms zeer moeilijk te traceren zijn. In goed bezette bossen is het tegenwoordig al niet eens meer nodig om een geluidsdrager te gebruiken. De spechten roepen daar in de goede tijd en met goed weer spontaan en kunnen dan via de BMP-methode geïnventariseerd worden.

Ben Hulsebos, Districtscoördinator Sovon-Twente, e-mail: benhulsebos@home.nl